

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Pagal adresatų sąrašą

2018-12-10

2019-11- Nr. 1D- 6202

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ
KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLO**

Š. m. lapkričio 18 d. Vidaus reikalų ministerijoje įvyko Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos (toliau – VESK) posėdis. Teikiame Jums VESK posėdžio protokolo kopiją (pridedama), prašome susipažinti su priimtais nutarimais.

PRIDEDAMA. 10 lapų.

Vidaus reikalų ministrė,
Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių
situacijų komisijos pirmininkė

Rita Tamašunienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
2019-11- RAŠTO NR. 1D-
ADRESATŲ SĄRAŠAS

1. Aplinkos ministerija
2. Ekonomikos ir inovacijų ministerija
3. Energetikos ministerija
4. Finansų ministerija
5. Krašto apsaugos ministerija
6. Kultūros ministerija
7. Lietuvos kariuomenės Gynybos štabas
8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija
9. Policijos departamentas prie VRM
10. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie VRM
11. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
12. Susisiekimo ministerija
13. Sveikatos apsaugos ministerija
14. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija
15. Teisingumo ministerija
16. Užsienio reikalų ministerija
17. Valstybės saugumo departamentas
18. Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM
19. Žemės ūkio ministerija
20. Aplinkos apsaugos agentūra
21. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba
22. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras
23. Alytaus miesto savivaldybė
24. Alytaus rajono savivaldybė

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2019-11-18 Nr. 73-4
Vilnius

Posėdis įvyko 2019 m. lapkričio 18 d. 11.00-12.35 val. posėdžių salėje Nr. 1, Vidaus reikalų ministerijoje, Šventaragio g. 2, Vilnius.

Posėdžio pirmininkė – Rita Tamašunienė, vidaus reikalų ministrė, Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekstremalių situacijų komisijos (toliau – VESK) pirmininkė.

Posėdžio sekretorius – Kasparas Večerskis, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD) Civilinės saugos valdybos Civilinės saugos planavimo ir koordinavimo skyriaus vyriausiasis specialistas.

POSĖDŽIO DALYVIAI:

VESK nariai:

Česlovas Mulma – Vidaus reikalų viceministras (VESK pirmininko pavaduotojas), Mindaugas Kanapickas – PAGD direktoriaus pavaduotojas, Arminas Mockevičius – Aplinkos ministerijos kancleris, Olga Vėbrienė – Ekonomikos ir inovacijų ministerijos kanclerė, Laimonas Ubavičius – Kultūros ministerijos kancleris, Gintaras Aliksandravičius – Susisiekimo ministerijos kancleris, Tomas Daukantas – Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos kancleris, Ernestas Jurkonis – teisingumo viceministras, Arnoldas Pikžirnis – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Ministro Pirmininko patarėjas nacionalinio saugumo ir vidaus politikos klausimais, Lina Zinkevičienė – Žemės ūkio ministerijos kanclerė.

Įgalioti asmenys:

Audrius Baronas – Krašto apsaugos ministerijos Administracijos departamento direktorius, Marius Mulma – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Teisės skyriaus vedėjas, Lina Jaruševičienė – sveikatos apsaugos viceministrė, Liudas Sakalauskas – Užsienio reikalų ministerijos Saugos kontrolės skyriaus vedėjas, Artūras Radvilas – Lietuvos kariuomenės Gynybos štabo viršininko pavaduotojas, Renatas Požėla – Policijos generalinis komisaras, Stasys Beniušis – Valstybės saugumo departamento pareigūnas, Vidas Mačaitis – Valstybės sienos apsaugos tarnybos vado pavaduotojas.

Kiti asmenys:

Kęstutis Mažeika – aplinkos ministras, Jekaterina Rojaka – ekonomikos ir inovacijų viceministrė, Saulius Greičius – PAGD direktorius, Rolandas Juonys – Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorius, Gintarė Jociunskaitė – Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktorė, Raimondas Sakalauskas – Aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos

politikos įgyvendinimo koordinavimo grupės vadovas, Rimgaudas Špokas – Aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos agentūros direktorius, Veslava Golnis – Sveikatos apsaugos ministerijos Visuomenės sveikatos departamento Sveikatos saugos skyriaus patarėja, Dalytė Nekraševičienė – Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Alytaus departamento Lazdijų skyriaus vedėja, laikinai atliekanti departamento direktoriaus pareigas, Darius Remeika – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktorius, Jurgita Savickaitė – Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos Viešųjų ryšių skyriaus vedėja, Lina Liubauskaitė – Vyriausybės kanceliarijos Ekonomikos politikos grupės vadovė, Emilis Kazlauskas – Vyriausybės kanceliarijos Grėsmių valdymo ir krizių prevencijos grupės patarėjas, Virginija Žoštautienė – Žemės ūkio ministerijos Strateginių pokyčių valdymo grupės vadovė, Edvardas Makšeckas – Žemės ūkio ministerijos Strateginių pokyčių valdymo grupės patarėjas, Edgaras Geda – PAGD Civilinės saugos valdybos viršininkas.

POSĖDŽIO DARBOTVARKĖ:

1. Aplinkos tyrimų Alytaus miesto ir rajono savivaldybėse rezultatų pristatymas.

Pranešėjai: Aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos agentūros direktorius Rimgaudas Špokas, Sveikatos apsaugos viceministrė Lina Jaruševičienė, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Alytaus departamento Lazdijų skyriaus vedėja, laikinai atliekanti departamento direktoriaus pareigas, Dalytė Nekraševičienė, Žemės ūkio ministerijos kanclerė Lina Zinkevičienė, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktorius Darius Remeika.

2. Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos Alytaus mieste ir rajone padarinių šalinimo priemonių ir problemų aptarimas (taršos pasklidimo teritorijoje ir būtinų papildomų priemonių bei tyrimų aptarimas).

Pranešėjai: Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorius Rolandas Juonys, Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktorė Gintarė Jociunskaitė, Aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos agentūros direktorius Rimgaudas Špokas, sveikatos apsaugos viceministrė Lina Jaruševičienė, Žemės ūkio ministerijos kanclerė Lina Zinkevičienė, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktorius Darius Remeika, Aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos politikos įgyvendinimo koordinavimo grupės vadovas Raimondas Sakalauskas.

3. Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos Alytaus mieste ir rajone padarinių šalinimo finansiniai poreikiai.

Pranešėjai: Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorius Rolandas Juonys, Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktorė Gintarė Jociunskaitė, ekonomikos ir inovacijų viceministrė Jekaterina Rojaka, Aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos agentūros direktorius Rimgaudas Špokas, sveikatos apsaugos viceministrė Lina Jaruševičienė, Žemės ūkio ministerijos kanclerė Lina Zinkevičienė, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktorius

Darius Remeika, Aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos politikos įgyvendinimo koordinavimo grupės vadovas Raimondas Sakalauskas.

4. Alytaus miesto savivaldybės informacinės platformos (<https://bit.ly/32DF867>) pristatymas ir koordinuotos informacijos pateikimo svarba visuomenei.

Pranešėjai: Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorius Rolandas Juonys, PAGD Civilinės saugos valdybos viršininkas Edgaras Geda.

VESK pirmininkė R. Tamašunienė pasveikino posėdžio dalyvius ir žodį perdavė Aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos agentūros direktoriui Rimgaudui Špokui.

1. SVARSTYTA:

Aplinkos tyrimų Alytaus miesto ir rajono savivaldybėse rezultatų pristatymas.

Rimgaudas Špokas VESK nariams teigė, kad nuo praeito karto buvo padaryta 15 papildomų dirvožemio tyrimų, iš kurių 7 buvo išsiųsti į Čekiją. Tyrimų rezultatai yra geri, tokių medžiagų, kurių ieškota – nerasta. Taip pat tęsiami vandens tyrimai iš 4 taškų Nemune, čia taip pat jokių neleistinų medžiagų viršijimų nenustatyta. Pasak direktoriaus, šią savaitę susirinks ekspertų komanda ir nuspręs, kuriuose taškuose toliau atlikti tyrimus. Visi veiksmai, anot jo, yra koordinuojami. VESK pirmininkė paklausė, ar apie šiuos tyrimus yra paskelbta visuomenei. R. Špokas patvirtino, kad visuomenė apie tyrimus, kurių rezultatai yra geri, yra informuota. Rita Tamašunienė paragino nuolat informuoti visuomenę, kad ir kokie rezultatai būtų, nes žmonės privalo žinoti.

Sveikatos apsaugos viceministrė Lina Jaruševičienė posėdžio dalyviams teigė, kad gyvenamuosiuose rajonuose atlikti oro taršos, šulinių vandens ir dirvožemio tyrimai (iš viso paimta 10 dirvožemio mėginių), leistinas ribas viršijančių pakitimų nenustatyta. Dėl dioksinų kiekio dirvožemyje rezultatai bus gauti per 15 darbo dienų.

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Alytaus departamento Lazdijų skyriaus vedėja, laikinai atliekanti departamento direktoriaus pareigas, Dalytė Nekraševičienė sakė, kad Alytaus rajone, Miklusėnų pusėje, buvo paimti 4 dirvožemio ėminiai, 1 – Prienų rajone ir 5 – Alytaus miesto pusėje. Tirti sunkieji metalai ir angliavandeniliai, normų viršijimų nenustatyta. Ėminiai buvo imami iš vaikų žaidimo aikštelių, darželių, kitų atvirų vietų, tačiau netirtos vaikų smėlio dėžės, nes, pasak D. Nekraševičienės, jos šiuo metu yra uždengtos, o smėlį lengviau pakeisti kitu. VESK pirmininkė paklausė, ar buvo išplėtos rekomendacijos švietimo įstaigoms, kad jos minėtą smėlį pakeistų. D. Nekraševičienė patvirtino, kad švietimo įstaigoms buvo pranešta. R. Tamašunienė paragino smėlį išvežti dabar, nors ir ne sezonas, o pavasarį atvežti kitą, juolab, kad kyla įtarimų dėl smėlio švaros.

Žemės ūkio kanclerė Lina Zinkevičienė minėjo, kad ministerija skaičiuoja ūkininkus, kurie patyrė žalą, šiuo metu laukiama rezultatų, kad būtų galima atlikti tolesnius veiksmus ir nustatyti

žalos dydį. Ji teigė, kad ministerija glaudžiai bendradarbiauja su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba ir žodį perdavė direktoriui Dariui Remeikai, kuris VESK nariams pristatė tyrimų rezultatus. Anot jo, ištirti 77 pieno, žolės ir želmenų mėginiai, 12 iš jų neatitinka tarnybos nustatytų reikalavimų. Veiklos apribojimai ūkininkams dėl taršos dioksinais buvo nustatyti 29 kaimuose, iki lapkričio 18 d., gavus tyrimų rezultatus, pieno tiekimas atstatytas 12 kaimų, 52 ūkininkams, laikantiems 395 karves. Šiuo metu veiklos apribojimai dėl taršos dioksinais lieka galioti 17 kaimų, kurie nuo gaisro židinio yra nutolę 1,5–8 km. Taip pat laukiama mėsos, kiaušinių, žuvies, vaisių ir daržovių tyrimų rezultatų, kurie bus po savaitės, jei jie bus neigiami, gyvulius teks skersti. Anot direktoriaus, įvertinus visus tyrimų rezultatus, galima daryti išvadas, kad taršos sunkiaisiais metalais ištirtuose maisto, pašarų ir geriamojo vandens mėginiuose nenustatyta, tarša dioksinais iš gaisravietės daugiausia pasklido Miklusėnų, Rutkos, Butkūnų, Paplanskų, Raudonikių, Vytautiškių, Genių kaimų kryptimi, dioksinais užteršta teritorija nuolat tikslinama ir tikėtina, kad apims keletą kaimų, nutolusių nuo gaisro židinio apie 1,5–8 km. Prienų rajone atrinktuose mėginiuose tarša sunkiaisiais metalais, dioksinu ir kitais teršalais nenustatyta. Tarnyba 2020 m. ketina papildomai ištirti 147 mėginius, toliau vykdys kenksmingų medžiagų liekanų stebėseną. Taip pat Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba išplatino pranešimą gyventojams, kuriame rekomenduoja neganyti užterštoje teritorijoje gyvulių ir nenaudoti ten augančios žolės pašarų ruošimui, o ūkininkai, turintys pasiruošę pašarų iš žolės, nušienautos iš užterštos teritorijos, negali jų naudoti gyvulių šėrimui, kol negauti šių pašarų mėginių laboratoriniai tyrimai.

Aplinkos ministras Kęstutis Mažeika paminėjo, kad tyrimai bus tęsiami ir pavasarį.

VESK pirmininkė padėkojo pranešėjams, apibendrino visą informaciją ir pateikė pasiūlymus. Komisijos nariai vienbalsiai pritarė.

NUTARTA:

1. Nesiūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei skelbti valstybės lygio ekstremaliosios situacijos, nes tarša neišplito į kitas savivaldybes. Palikti savivaldybės lygio ekstremaliosias situacijas Alytaus miesto ir rajono savivaldybėse.

2. Aplinkos ministerijai, Sveikatos apsaugos ministerijai, Žemės ūkio ministerijai: per ministerijų ekstremaliųjų situacijų operacijų centrus koordinuoti reikalingų tyrimų dėl gaisro Alytuje organizavimą bei atlikimą ir tolesnę taršos stebėseną, kol ekstremalioji situacija nėra atšaukta. Nuolat informuoti Alytaus miesto ir rajono savivaldybes apie tyrimų duomenis ir teikti joms bei jų gyventojams reikalingas rekomendacijas.

2. SVARSTYTA:

Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos Alytaus mieste ir rajone padarinių šalinimo priemonių ir problemų aptarimas (taršos pasklidimo teritorijoje ir būtinų papildomų priemonių bei tyrimų aptarimas).

Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorius Rolandas Juonys teigė, kad šiuo metu vyksta pavojingų atliekų išvežimas iš gaisravietės, darbus atlieka UAB „Toksika“, kuri iš pirmos ir antros patalpų jau išvežė apie 50 procentų (apie 500 tonų teršalų). Kita problema, anot administracijos direktoriaus, yra vanduo, kuris susikaupė gaisinant gaisrą. 30 tūkstančių kubinių metrų vandens yra valymo įrenginiuose, 10 tūkstančių – šalia sudegusios gamyklos atviraime rezervuare ir 600 kubinių metrų, greičiausiai labiausiai užteršto vandens, perpumpuota į šiluminių tinklų rezervuarą. Vanduo šiuo metu nesismelkia į gruntą, tačiau kaupiasi rūsyje, nuo penktadienio padidėjo 10 centimetrų. R. Juonys teigė, kad greičiausiai taip įvyko, nes penktadienį ugniagesiai gesino smilkstančias medžiagas. Kita problema, pasak administracijos direktoriaus, yra rūsyje esančių nuosėdų tyrimas, reikia išsiaiškinti, kokios tai medžiagos, įvertinti jų saugumą, tam reikės pagalbos.

Aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos agentūros direktorius R. Špokas VESK nariams sakė, kad rūsyje esantis vanduo tirtas 4 kartus skirtingų institucijų ir rezultatai buvo geri. Šiuo metu daromi ir 5 bei 6 tyrimai, tačiau jų bus daroma tiek, kiek reikės.

PAGD direktoriaus pavaduotojas Mindaugas Kanapickas paklausė R. Juonio, ar šiluminių tinklų rezervuare dar yra pakankamai vietos vandeniui, kad jis nepasklistų į aplinką. Alytaus miesto administracijos direktorius atsakė, kad rezervuare dar yra pakankami vietos, tačiau yra planuojama perpumpuoti apie 1000–1500 kubinių metrų iš minėto 10 tūkstančių rezervuaro, esančio šalia gamyklos, nes padidėjus kritulių kiekiui vanduo gali pasklisti į aplinką.

Aplinkos apsaugos politikos įgyvendinimo koordinavimo grupės vadovas Raimondas Sakalauskas teigė, kad papildomas išlaidas turės UAB „Dzūkijos vandenys“, nes didžiausia našta iš 30 tūkstančių kubinių metrų vandens, esančio valymo įrenginiuose, atiteks jiems. Jeigu papildomi vandens tyrimai neparodys kitokių rezultatų nei dabartiniai, tą vandenį bus galima išvalyti vietoje, pasinaudojant papildomais reagentais. Vėliau vanduo, įsitikinęs, kad jis saugus, būtų išleidžiamas į aplinką. Kita problema – viso gaisro metu buvo kaupiamas dumblas ir kartu su vandeniu subėgo į bendrąją miesto nuotekų sistemą. Šiuo metu dumblas vis dar apdorojamas UAB „Dzūkijos vandenų“ valymo valyklose, o su likusiu sprendžiama, ką daryti, greičiausiai reikės prašyti UAB „Toksika“ pagalbos.

VESK pirmininkė paklausė R. Sakalausko, per kiek laiko UAB „Dzūkijos vandenys“ galėtų išvalyti vandenį. Aplinkos apsaugos politikos įgyvendinimo koordinavimo grupės vadovas atsakė,

kad priklausomai nuo atliekamų veiksmy. Jei vanduo bus vežamas į UAB „Dzūkijos vandenis“, tada būtų galima išvalyti per kelias savaites, jei bus valoma vietoje – tada gerokai ilgiau.

Vyriausybės kanceliarijos Ministro Pirmininko patarėjas nacionalinio saugumo ir vidaus politikos klausimais Arnoldas Pikžirnis iškėlė viešojoje erdvėje pasirodžiusį klausimą, kai privačios ir valstybinės laboratorijų vandens tyrimai žymiai skyrėsi. Anot A. Pikžirnio, pasirodė informacija apie itin užterštą vandenį. Jis paklausė Aplinkos ministerijos atstovų ir Alytaus miesto administracijos direktoriaus, kokioje laboratorijoje buvo atlikti tyrimai, ar ta laboratorija yra sertifikuota ir kodėl tyrimų rezultatai tokie skirtingi. Aplinkos ministerijos Aplinkos apsaugos agentūros direktorius R. Špokas atsakė, kad tai yra visiškas nesusipratimas, nes minėtajai privačiai laboratorijai UAB „Dzūkijos vandenys“ atvežė mėginius preliminariai iš kanalizacijos tinklo (tekančio vandens), o valstybinė laboratorija mėginius ėmė iš gaisravietės rūsio, kur vanduo yra stovintis. Privačiai laboratorijai leidimą veikti davė Aplinkos apsaugos agentūra ir ja visiškai pasitiki. Bet svarbiausias klausimas, anot R. Špoko, kur buvo paimtas mėginys. Tada A. Pikžirnis paprašė, kad Aplinkos apsaugos agentūra gautų iš UAB „Dzūkijos vandenys“ atsakymą, iš kur buvo paimtas mėginys. R. Tamašunienė iškėlė klausimą, kodėl Aplinkos apsaugos agentūra ir savivaldybės ekstremalių situacijų komisija ekstremaliosios situacijos metu nekoordinuoja veiksmy su UAB „Dzūkijos vandenimis“ ir kitų tyrimų metu nustatant taršą.

Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktorė Gintarė Jociunskaitė, pradėdama savo pristatymą, padėkojo Vidaus reikalų ministerijai už tikrinamą ugniagesių–gelbėtojų sveikatą. Tęsdama toliau ji iškėlė klausimą dėl gyventojų sveikatos monitoringo, ar jis pradėtas, ar yra pasirinkta tikslinė grupė, iš kur bus imami gyventojai, su kuo bus lyginami tyrimai? Pasak direktorės, šiais klausimais sulaukta labai daug skambučių ir laiškų, tačiau nėra ką atsakyti, nes savivaldybė neturi jokių žinių. Direktorė teigė, kad žmonės dėl gaisro prastai jaučiasi, kreipiasi į šeimos gydytojus, norėtusi, kad jie turėtų kažkokius algoritmus, kad žinotų, ką tikrinti, kur siųsti žmones, kokius konkrečius tyrimus atlikti, nes bendrieji gali ir neparodyti konkrečių problemų, susijusių su gaisru. Nežinomybė kelia gyventojams lengvą paniką. Administracijos direktorė sakė, kad žmonėms būtina paaiškinti, kodėl vienoje ar kitoje vietoje imamas žemės mėginys, tiriama būtent šita teritorija ar karvės pienas, ir visus rezultatus skelbti viešai bei pasakyti, kurioje teritorijoje jie galioja. Žmonėms trūksta paprasto situacijos paaiškinimo.

Sveikatos aplinkos viceministrė L. Jaruševičienė sakė, kad kaip tik iš ryto išsiuntė rekomendacijas Alytaus miesto ir rajono savivaldybėms bei pirminės sveikatos specialistams.

Dėl biomonitoringo viceministrė šiuo metu dar negalėjo nieko pasakyti, nes Sveikatos apsaugos ministerija pati atlieka dirvožemio tyrimus, kurių rezultatai bus lapkričio 29 d.

VESK pirmininkė paklausė apie UAB „Toksika“ atliekamų atliekų šalinimo darbus ir bendradarbiavimą su Alytaus miesto savivaldybe. Ekonomikos ir inovacijų viceministrė

Jekaterina Rojaka teigė, kad UAB „Toksika“ darbus pradėjo nedelsiant, kai tik gavo leidimą. Pirmoji patalpa buvo visiškai ištuštinta, antrojoje darbai jau yra pradėti, išvežta apie 120 tonų pavojingų atliekų. Tačiau pirma ir antra patalpa, pasak J. Rojakos, buvo lengviausiai prieinamos, ten susidarė apie 1000 tonų pavojingų atliekų ir pusė, apie 500 tonų, jau yra išvežta. Antros patalpos valymas turėtų būti baigtas iki lapkričio 25 d., o didžiausia problema bus prieiga prie trečiosios patalpos, tai yra pagrindinės gaisravietės, nes ten yra daug įvairių atliekų ir reikėtų atlikti rūšiavimą. Viceministrė sakė, kad viešojoje erdveje kyla daug klausimų, ar gaisravietėje susikaupusios atliekos yra pavojingos sveikatai. Trys skirtingose laboratorijose atlikti tyrimai, kurių rezultatai buvo panašūs, parodė, kad atliekos tikrai pavojingos sveikatai ir aplinkai. J. Rojaka minėjo, kad visi pavojingųjų atliekų išvežimai yra derinami su Alytaus miesto savivaldybės paskirtais atstovais.

NUTARTA:

1. Aplinkos apsaugos agentūrai: užtikrinti vandens, dirvožemio, oro ir kitus reikalingus tyrimus bendradarbiaujant su Alytaus miesto savivaldybės ekstremalių situacijų komisija ir UAB „Dzūkijos vandenimis“.

2. Alytaus miesto savivaldybės ekstremalių situacijų komisijai: koordinuoti Aplinkos apsaugos agentūros ir UAB „Dzūkijos vandenys“ veiksmus ekstremaliosios situacijos metu nustatant vandens taršą ir imant vandens mėginius.

3. Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir UAB „Toksikai“: užtikrinti tolesnį atliekų ir dumblo išvežimą ir bendradarbiavimą su Alytaus miesto savivaldybės ekstremalių situacijų komisija, kad būtų itin greitai pašalintos pavojingosios medžiagos iš aplinkos.

4. Sveikatos apsaugos ministerijai: kuo greičiau pradėti gyventojų sveikatos biomonitoringą pagal tikslinę teritoriją.

5. Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrai: išplatinti papildomas rekomendacijas gyventojams dėl smėlio pakeitimo ir kitų objektų, esančių vaikų žaidimų aikštelėse, švarinimo.

3. SVARSTYTA:

Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos Alytaus mieste ir rajone padarinių šalinimo finansiniai poreikiai.

VESK pirmininkė R. Tamašunienė pakvietė pasisakyti Alytaus miesto ir rajono administracijų direktorius, kokie jų poreikiai, nuostoliai ir priminė, kad pagal Vyriausybės nutarimą, Finansų ministerija teikia finansavimą iš valstybės rezervo dėl žalos atlyginimo ir padarinių šalinimo.

Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorius R. Juonys sakė, kad iki šiol miestas gaisrui gesinti ir padariniams šalinti yra išleidęs apie 100 tūkstančių eurų. Ūkio subjektai pradėjo teikti dokumentus dėl žalos atlyginimo, 11 juridinių asmenų prašoma suma – 135 tūkstančiai eurų.

R. Juonys minėjo, kad Vyriausybės dėka iš valstybės rezervo finansuojamos UAB „Toksika“ paslaugos, o šiuo metu ieškomi sprendimai dėl vandens valymo, tada vėl reikės galvoti apie finansavimo šaltinius. VESK pirmininkė visiems susirinkusiems priminė, kad kol savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos Alytaus mieste ir rajone neatšauktos, tol visi padariniai skaičiuojami ir bus pateikti Vyriausybei.

Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktorė G. Jociunskaitė sakė, kad šiuo metu turi apie 23 tūkstančius eurų nuostolių ir kreipėsi į Finansų ministeriją dėl kompensavimo. Taip pat yra gauti prašymai iš 18 ūkininkų dėl sunaikinto pieno, prašymai teikiami kas dvi savaites, per jas suma turėtų išaugti iki maždaug 40 tūkstančių eurų, nebent sumažėtų užteršta teritorija. Taip pat daug nežinomybės dėl mėsos, daržovių, apsėtų laukų, jau kreipėsi ir bitininkai, klausdami, ar galės pardavinėti medų. Viskas priklauso nuo aplinkos tyrimų, jei jie būtų neigiami, tuomet žalą būtų labai sudėtinga įvertinti, nes tie žmonės gyvena iš žemės ūkio.

Aplinkos ministras K. Mažeika teigė, kad yra atlikta 150 tyrimų ir beveik 3000 analizių, tai gali kainuoti apie 2 milijonus eurų. Didelę dalį šios sumos sudarys reagentai. Taip pat 37 žmonės dirbo 4 savaitgalius.

Žemės ūkio kanclerė L. Zinkevičienė kalbėjo, kad Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos tyrimams iki metų pabaigos bus išleista apie 250 tūkstančių eurų. Prognozuojama, kad kitais metais suma nemažės. Augalininkystės sektoriaus nuostolius bus galima įvertinti pavasarį, o dėl ūkininkų jau minėjo Alytaus rajono savivaldybės administracijos direktorė.

Ekonomikos ir inovacijų viceministrė J. Rojaka 150 tūkstančių eurų įvertino UAB „Toksika“ išvežtas pavojingąsias atliekas, o reikės dar daug didesnės sumos nei ši, kol viskas bus iki galo sutvarkyta. Ji spėja, kad suma svyruos nuo 2 iki 4 milijonų eurų.

Sveikatos apsaugos viceministrė L. Jaruševičienė sakė, kad gyventojų sveikatos biomonitoringui yra paskaičiuota apie 400 tūkstančių eurų reikalinga suma, tačiau ji dar tikslinama.

VESK pirmininkė pasiūlė pritarti jos siūlymui dėl valstybės rezervo panaudojimo. Komisijos nariai vieningai pritarė.

NUTARTA:

1. Pritarti savivaldybių ir kitų institucijų pagrįstiems ekstremaliosios situacijos Alytaus mieste ir rajone padarinių šalinimo finansiniams poreikiams ir pavesti Finansų ministerijai teikti Vyriausybei sprendimų dėl valstybės rezervo panaudojimo Alytaus miesto ir rajono savivaldybių ekstremaliųjų situacijų padarinių šalinimui projektus.

4. SVARSTYTA:

Alytaus miesto savivaldybės informacinės platformos (<https://bit.ly/32DF867>) pristatymas ir koordinuotos informacijos pateikimo svarba visuomenei.

Alytaus miesto savivaldybės administracijos direktorius R. Juonys teigė, kad kartu su Civilinės saugos valdybos pagalba kartu sukūrė platformą, kurioje gyventojai galėjo matyti, kaip sklinda teršalai. Taip pat jis teigė, kad visi savivaldybės ekstremalių situacijų komisijos sprendimai būdavo talpinami savivaldybės internetinėje svetainėje, jog žmonės galėtų su jais susipažinti. Glaudžiai bendradarbiaujama su vietine žiniasklaida, tačiau, anot direktoriaus, informacijos vis dėlto trūko. Galbūt taip atsitiko dėl ilgai trunkančių tyrimų, kurie trukdavo 10 dienų, visuomenei galėjo susidaryti įspūdis, kad bandoma nuslėpti informaciją. R. Juonys užsiminė ir apie žiniasklaidos etikos klausimą, kai kalbinami oficialios informacijos neturintys specialistai. Faktas, kad turi būti vienas informacinis centras, į kurį sueina ir išsina informacija, transliuojamos spaudos konferencijos, pateikiama informacija visuomenei ir žiniasklaidos atstovams.

PAGD Civilinės saugos valdybos viršininkas Edgaras Geda pristatė informacinę platformą, kuri buvo sukurta per savaitę nuo gaisro (paprastai tokia platforma daroma mėnesį). Platformoje buvo pateikiami oro taršos duomenys, taip pat gyventojams labiausiai rūpimi klausimai, kas atsitiko, kodėl man tai svarbu ir ką daryti. Kiekvienas gyventojas galėjo įvertinti pavojus, esančius jo gyvenamojoje teritorijoje. Šiuo metu platformoje vaizduojami oro, dirvožemio, vandens tyrimai ir jų rezultatai. E. Geda paminėjo, kad šiuo metu platformoje yra 2 savaitžių senumo duomenys ir rezultatai, todėl iškėlė klausimą, kodėl naujausia informacija nepaviešinta? R. Juonys žadėjo pasiaiškinti, kodėl taip atsitiko.

VESK pirmininkė R. Tamašunienė teigė, kad informacija turi būti nuolat atnaujinama, kol yra paskelbta savivaldybės lygio ekstremalioji situacija. Komisijos nariai siūlymui pritarė.

NUTARTA:

1. Aplinkos, Žemės ūkio, Sveikatos apsaugos ministerijoms, Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai, Alytaus miesto ir rajono ekstremalių situacijų komisijoms: kas savaitę atnaujinti informaciją ir rekomendacijas gyventojams, kol neatšaukta savivaldybės lygio ekstremalioji situacija Alytaus mieste ir rajone. Atsiradus naujiems tyrimų duomenims, juos paviešinti visuomenei ir talpinti į informacinę platformą. Minėtoms institucijoms paskirti kompetentingus darbuotojus, kurie būtų atsakingi už atnaujintos informacijos skelbimą ir talpinimą į informacinę platformą.

2. Valstybės ir savivaldybių institucijoms: derinti informacijos turinį tarpusavyje prieš paskelbiant ją visuomenei.

Vidaus reikalų ministrė,
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
ekstremalių situacijų komisijos pirmininkė

Rita Tamašunienė

Posėdžio sekretorius

Kasparas Večerskis